

Otázka: Trh a tržní ekonomika

Předmět: Ekonomie

Přidal(a): mmmmmmmmmmm...

- Zboží (komplement, substitut)
- Trh (definice, dělení)
- Poptávka, nabídka (definice, graf, vlivy)
- Tržní rovnováha (graf, přebytek, nedostatek)
- Tržní mechanismus (neviditelná ruka trhu)
- Dokonalá, nedokonalá konkurence

Zboží

- Zboží je určeno ke směně na trhu
- Má tyto základní vlastnosti
 1. Užitečnosti
 2. Cena

1. Užitečnost

- Užitečnosti zboží spočívá v jeho schopnosti uspokojovat lidské potřeby
- Jako užitečné věci se jednotlivé druhy zboží nedají srovnávat
- Proto různé užitečné věci se na trhu směňují za jiné užitečné věci zpravidla prostřednictvím peněz
- Mají tedy směnnou hodnotu (je poměr, ve kterém se směňuje jedno zboží za druhé)
- Vyjádření směnné hodnoty v penězích představuje cenu zboží

2. Cena

- Základem cen y zboží je množství práce, přirozených zdrojů, kapitálů, které je ve zboží obsaženo
- Tato cena se však utváří až na trhu nabídky a poptávky
- Konečná cena se ještě může změnit
- Pro tržní ekonomiku jsou charakteristické ceny smluvní, které vznikají dohodou mezi dodavatelem a odběratelem

Komplement - doprovodní výrobky, které ovlivňují naše rozhodování při koupi (auto + benzín)

Substituty - pokud můžeme něčím nahradit pak koupíme to levnější (hovězí maso -> kuřecí)

Trh

- Je místo, kde se střetává nabídka s poptávkou, určuje se cena
- Nemusí být přítomni prodávající či kupující

- Pokud se vzájemné nákupy a prodeje uskuteční mezi prodávajícími a kupujícími na celém území státu = národní trh
- Pokud v rámci daného světa = světový trh

Barter - výměnný obchod

Tržní subjekty: domácnost, stát, firmy

Struktura trhu:

Půda, práce, kapitál

- **Trh zboží**(trh s auty, trh s potravinami, trh se službami)
- **Trh práce**(nákup a prodej práce, kterou vykonávají lidé jako prac. síly)
- **Trh finanční**(nákup a prodej cizích měn, cenných papírů - akcií) - trh peněz, trh kapitálů

Dělení:

- Místní - tržnice
- Oblastní - Bruntálsko
- Krajský - Moravskoslezský kraj
- Národní - Německý
- Mezinárodní - Česko-polský
- Světový - celý svět

Nabídka

- Množství zboží, které je nabízeno pod určitou cenou
- Nabídku představují výrobci a prodejci, kteří přichází na trh a nabízí

- Existuje:
 1. Individuální nabídka - představuje jednoho výrobce, který nabízí jeden svůj výrobek (pekař nabízí chleba)
 2. Dílčí nabídka - nabídka všech výrobců určitého zboží v regionu (všichni pekaři nabízí chleba)
 3. Agregatní nabídka - nabídka všech výrobců všeho druhu zboží

- Zákon nabídky - s rostoucí cenou nabídka roste
- Faktory ovlivňující nabídku
 1. Cena
 2. Náklady
 3. Změny vnějších podmínek podnikání
 4. Změny kapitálové výnosnosti - investoři dají peníze raději do oboru, kde se jim peníze vrátí rychleji a ve větším množství tzn. ten kapitál má vyšší výnosnost
 5. sezónnost

Poptávka

- Poptávka je pro nás množství zboží, které jsou kupující ochotni při ceně P koupit
- Zákon poptávky : z rostoucí cenou bude poptávka klesat
- Faktory které ovlivňují poptávku:
 1. Cena
 2. Změny v preferencích (móda, změny potřeb)
 3. Změny velikosti příjmů
 4. Demografické zěny (složení obyvatelstva)

5. Změny cen jiných zboží

- Agregátní poptávka - podle ní se posuzuje rovnováha na trhu
- Tržní poptávka - poptávka všech zákazníků
- Individuální poptávka - poptávka jednoho kupujícího

Tržní rovnováha

- Kombinací dvou křivek vzniká bod rovnováhy

Rovnovážný bod - nabídka se rovná poptávce, všichni nabízející prodají všechno své zboží a všichni kupující seženou to co chtěli za přijatelnou cenu

V tomto bodě je rovnovážné množství na trhu a rovnovážná cena

Přebytečná nabídka - cena vyšší než rovnovážná, vzniká soutěž prodávajících

Nedostatečná nabídka - cena nižší než rovnovážná, zvyšuje se tržní mechanismus

Tržní mechanismus

- Vyrovnávání nabídky a poptávky, aby dosáhly rovnovážného bodu

Je forma hospodářské organizace, ve které individuální spotřebitelé a podnikatelé na sebe působí prostřednictvím trhu tak, aby řešili tyto problémy:

1. Co vyrábět
2. Pro koho vyrábět
3. Jak vyrábět

Konkurence

1. Dokonalá . je to takový stav, kdy pro žádného podnikatele neexistují překážky vstupu na trh, všichni mají stejné možnosti, je to nereálné v praxi
2. Nedokonalá
 - Monopol - na trhu existuje jeden výrobce (dodavatel), buď má povolení od státu být jediným nebo má patent (licenci)
 - Oligopol - na trhu existuje několik málo velkých firem, které zajišťují nějaké služby např. telefonní služby, televize
 - Monopolistická konkurence - na trhu existují velké firmy, ale i malé firmy, které nabízejí stejný výrobek